Č.j. S 88/00- 135/01-220 V Brně dne 2.2.2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 88/00-220, zahájeném dne 15.12.2000 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, a v souladu s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č.132/2000 Sb., na návrh účastníka řízení, jímž je společnost OSRAM Bruntál spol. s r.o., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 25 86 33 21, ve správním řízení zastoupená na základě plné moci ze dne 6.10.2000 JUDr. Jaroslavem Sodomkou, advokátem, Sodomka – Souček – Jindra – Mokrý & partneři, advokátní kancelář, Praha 1, U Prašné brány 3, ve věci udělení povolení ke spojení podniků OSRAM Bruntál spol. s r.o., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 25 86 33 21 a HMZ, a.s, se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 47 67 28 11 ve smyslu § 8 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění uvedených změn a doplňků, vydává jako orgán příslušný podle § 11 odst. 1 písm. a) téhož zákona toto

r o z h o d n u t í :

Spojení podniků OSRAM Bruntál spol. s r.o., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 25 86 33 21 a HMZ, a.s., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 47 67 28 11, k němuž došlo tím, že společnost OSRAM Bruntál spol. s r.o., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 25 86 33 21 získala na základě „Smlouvy o prodeji podniku“ ze dne 22.9.2000 podnik společnosti HMZ, a.s., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 47 67 28 11 (dále jen „HMZ“) dle § 8 odst. 1 písm. b) č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 15.12.2000 na návrh účastníka řízení společnosti OSRAM Bruntál spol. s r.o., se sídlem Zahradní 1442/46, Bruntál, PSČ 792 01, IČO: 25 86 33 21 (dále jen „OSRAM“), správní řízení S 88/00-220 ve věci udělení povolení ke spojení podniků podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“) na základě Smlouvy o prodeji podniku uzavřené dne 22.9.2000 mezi

společností OSRAM jako kupujícím a HMZ, a.s. (dále jen „HMZ“) jako prodávajícím, na základě které byl převeden podnik produkující několik druhů chemických výrobků, prodejní a marketingová organizace, zařízení provádějící výzkum a kontrolující kvalitu, spolu se všemi věcmi, právy a majetkem, které slouží k provozu dotčeného podniku.

Při posuzování spojení podniků a jeho účinků na tuzemský trh úřad vycházel z těchto podkladů:

- návrh na zahájení správního řízení
- doklad o zaplacení správního poplatku
- informace o spojovaných společnostech, jakož i o společnostech s nimi hospodářsky propojených
- informace o konkurenčních společnostech
- kopie Smlouvy o prodeji podniku
- kopie výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností
- plná moc k zastupování účastníka řízení
- informace o dodávkách spojovaných podniků na tuzemský trh a další podklady pro vymezení relevantního trhu
- rozbor postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- výhody spojení
- názory odběratelů spojovaných společností na možné dopady spojení
- názory konkurentů spojovaných podniků o svých dodávkách na tuzemský trh.

Charakteristika spojovaných podniků

Společnost **OSRAM GmbH**, se sídlem Hellabrunner Strasse 1, 81543 Műnchen je dceřinou společností (ovládanou osobou) společnosti SIEMENS AG se sídlem v Mnichově. OSRAM GmbH působí po celém světě, na svém nejvyšším stupni je obchodní a holdingovou společností. Předmětem podnikání holdingu OSRAM je vývoj výroba a prodej osvětlovací techniky všeho druhu a wolframové a molybdenové výrobky. Společnost OSRAM GmbH má více než 50 dceřiných společností po celém světě.
Mezi její dceřiné společnosti patří v České republice Osram spol. s r.o., se sídlem Tylovo nám. 3/15, 120 00 Praha, tato společnost je obchodní společností distributorského typu a dále společnost Osram Bruntál, spol. s r.o. se sídlem Bruntál, Zahradní 1442/46, která je společností výrobní.

Společnost **OSRAM Bruntál** vznikla za účelem předmětné koncentrace, dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného obchodním soudem v Ostravě, oddíl C, vložka 22898 dne 11.9.2000. Předmětem podnikání je zpracování wolframového prášku, výroba wolframových produktů, výroba chemických sloučenin a neželezných kovů, výroba a zpracování drátů a spirálek.
OSRAM je celosvětový výrobce svítidel a vstupního materiálu určeného pro výrobu svítidel. Společnost Osram Bruntál zamýšlí rozšířit svou činnost na výrobu vstupních materiálů určeného pro výrobu svítidel, koupí podniku HMZ.

Společnost **HMZ** vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného obchodním soudem v Ostravě, oddíl B, vložka 600 dne 1 dubna 1993. HMZ je z 78% vlastněná společností ECM Holdings Limited (venture capital company).

Předmětem podnikání je výroba chemických sloučenin neželezných kovů.

Vymezení relevantního trhu

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele (zákazníka).

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobkového, geografického a časového.

Výrobkový trh je definován omezenou množinou zboží (výrobků, výkonů či služeb, dále jen „výrobky“). Zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost, opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. Je nutné vzít v úvahu i minulý a očekávaný vývoj trhu v čase.

Z předložených materiálů vyplynulo, že HMZ dodává na tuzemský trh výrobky z oblasti chemického průmyslu a to na trhy:

- **Síranu kobaltnatého heptahydrátu**, kde zaujímá více než 30% tržní podíl v ČR. Síran kobaltnatý se používá v:
  - krmivářském průmyslu – síran kobaltnatý se požívá jako zdroj kobaltu pro krmivářské účely pro skot, prasata a drůbež, na základě doporučeného dávkování. Samotný vitamín D je provitamínem a vlivem kationtu kobaltu začíná působit jako vitamín. Náhradní zdroje kobaltu se mohou použít ze surovin, které jsou uvedeny v zákoně o krmivech č. 91/1996 Sb. (chlorid kobaltnatý a uhličitan kobaltnatý) Síran kobaltnatý je však pro tyto účely nejvhodnější, protože síranové formy mikroprvků jsou pro hospodářská zvířata nejvyužitelnější. Avšak na tomto trhu se předpokládá trend nahrazování síranu kobaltnatého jiným substitučním výrobkem, a to z toho důvodu, že dle direktivy Evropské unie (dále jen „EU“) z prosince 1998 byl síran kobaltnatý přeřazen mezi nebezpečné chemikálie. Firmy v EU jsou proto povinny řídit se zvláštními předpisy pro nebezpečné zboží - tj. zvláštní manipulace, doprava, skladovací prostory, značení, atd., čímž se náklady značně zvýšily. Firmy proto přecházejí na uhličitan kobaltnatý, který lze rovněž využít v krmivářském průmyslu a přechod na něj neznamená prakticky žádné investice. V následujících letech se stejná tendence předpokládá i v ČR.
  - bateriových hmotách – síran kobaltnatý slouží jako složka, která je schopna akumulovat energii, kterou opět vydává pro výrobu tzv. suchých bateriových článků.
  - pigmentech – síran kobaltnatý se používá jako jedna ze složek pro výrobu barviv (pigmentů). Síran kobaltnatý by bylo možno nahradit jinou rozpustnou kobaltnatou anorganickou solí.

- Wolframového prášku
  - tato výroba spočívá v recyklaci odpadu (nástroje ze slinutého karbidu) se ve výrobě rozloží na kobalt a wolfram. Wolfram se dále zpracovává na wolframový prášek a ten slouží jako vstupní surovina pro výrobu různého druhu nářadí. Na tomto trhu společnost nemá žádný podíl, veškerou produkci dále zpracovává.
- Wolfram karbidového prášku, na tomto trhu společnost nedosahuje 30% tržního podílu.
  - výrobek lze použít na výrobu nástrojů z tvrdokovu – dřevoobráběcí nástroje, řezné nástroje, důlní stroje, vrtáky
  - výrobků válcoven.
- Chloridu hořečnatého hexahydrátu, na tomto trhu společnost nedosahuje 30% tržního podílu, výrobek se používá na:
  - infúzní a dialyzační roztoky, tekutá léčiva, veterinární přípravky, kožní kosmetika
  - dětská strava, výživa
  - katalyzátory, sůl pro mořská akvária, přípravná a analytická chemie (ATC)
- Chloridu vápenatého dihydrátu, na tomto trhu společnost nedosahuje 30% tržního podílu a výrobek lze použít na:
  - infúzní a dialyzační roztoky, tekutá léčiva, veterinární přípravky, kožní kosmetika
  - dětská strava, výživa, konzervační prostředek, želatina, zavařeniny, mléko, smetana, sýr pivovarnictví
  - zemědělské postřiky, chemická syntéza, soli pro mořská akvária, analytická chemie (ACS)

OSRAM GmbH holdingová společnost dodává na tuzemský trh přes distribuční společnost Osram spol.s.r.o. výrobky :
- světelné techniky
- světelné zdroje

Podíl společnosti OSRAM GmbH z celkového obratu na jednotlivých posuzovaných trzích nepřesáhl ani v jednom případě 30%.

Při posuzování uvedeného spojení podniků úřad odhlédl od výrobkových trhů, na kterých spojované subjekty nemají 30% podíl a ani na jednom z trhů nedojde ke koncentraci tržních podílů. Uvedené výrobkové trhy považuje úřad v daném spojení podniků za značně vzdálené ve vztahu k výrobkovému trhu síranu kobaltnatého, na němž má společnost HMZ větší než 30% tržní podíl. Spojením podniků nedojde u tohoto výrobkového trhu ke změnám, neboť OSRAM se na tomto výrobkovém trhu hospodářské soutěže neúčastní.

Z hlediska **výrobkového** jde o tyto trhy:
- výroba síranu kobaltnatého

Síran kobaltnatý dodává HMZ odběratelům v rámci celého území České republiky. Odběrateli spojovaného podniku jsou v převážné míře společnosti, které odebíraný výrobek užívají pro vlastní výrobu, a jsou tedy jejich konečnými spotřebiteli. Dodávky pro tyto odběratele mají pravidelný, opakující se charakter.

Z hlediska **geografického** jde o trh vymezený územím České republiky, neboť podmínky pro dodávky uvedených výrobků jsou na celém území ČR homogenní.

Z hlediska **časového** jde o trh trvalý, charakterizovaný s pravidelně se opakujícími dodávkami.

Postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu a posouzení dopadů spojení na tento trh

Na tuzemském trhu síranu kobaltnatého bylo v roce 1999 dosaženo prodeje v celkovém množství 45,46 t. Společnost HMZ dodala v roce 1999 na tuzemský trh 19 t síranu kobaltnatého, což je tržní podíl převyšující 30%. Zmiňovaným spojením však nedojde k jeho navýšení. Ostatní dodávky síranu kobaltnatého na tuzemský trh jsou realizovány dovozem, kde nejvýznamnějším soutěžitelem je finská společnost Kokkola Chemicals – OMG, která své výrobky dováží přes distribuční společnost ViaChem, dále se hospodářské soutěže účastní i další drobní soutěžitelé, z nichž žádný nemá tržní podíl přesahující 30%. Jde pouze o zahraniční soutěžitele, kteří své dodávky realizují přes své distributory. Tuzemský konkurenční výrobce neexistuje. Pro spotřebitele tedy zůstane zachována alternativní možnost získat substituční výrobky nebo daný výrobek od zahraničních soutěžitelů. Na základě těchto skutečností došel úřad k závěru, že na tomto trhu zůstane zachována účinná soutěž.

Faktory ovlivňující vstup nových subjektů na relevantní trh

Pro vstup nového soutěžitele na uvedený trh neexistuje formální překážka.

Distribuční systém – přístup odběratelů k výrobkům

HMZ nevyužívá žádnou distribuční síť a dodávky na tuzemský trh jsou realizovány přímo jednotlivým odběratelům, spotřebitelům. Prodeje jsou uskutečňovány bez dlouhodobých smluv v rámci tendrů na jednotlivé dodávky

Právní rozbor

Podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona se za spojování podniků považuje, pokud jeden soutěžitel získá do vlastnictví podnik nebo podstatnou část podniku jiného soutěžitele.

Společnost OSRAM dle uzavřené Smlouvy o prodeji podniku ze dne 22.9.2000 získá kontrolu nad podnikem HMZ.

Na relevantním trhu síranu kobaltnatého se hospodářské soutěže účastní pouze jedna ze spojovaných společností, a tudíž se dopady spojení neprojeví na navýšení tržního podílu na tuzemském trhu spojeného podniku.

Jelikož společnost HMZ má na trhu síranu kobaltnatého dominantní postavení, z tohoto důvodu spojení uvedených podniků podléhá ve smyslu §2 odst. 1 písm. a) zákona řízení před úřadem.

V souvislosti s posuzováním účinků spojení oslovil úřad také nejvýznamnější konkurenty spojovaných podniků (např. ViaChem, s.r.o.) se žádostí o názor, zda v posuzovaném spojení spatřují ohrožení svého postavení na trhu. Z došlých odpovědí vyplývá, že se tito konkurenti necítí uvedeným spojením podniků ohroženi.

Úřad oslovil také nejvýznamnější odběratele výrobku spojovaných subjektů (např. Biofaktory Praha, s.r.o., Spolek pro chemickou a hutní výrobu, Mikrop Čebín, a.s. se žádostí o vyslovení jejích názoru na možný dopad spojení. Z vyjádření všech oslovených odběratelů

shodně vyplynulo, že spojení podniků nemá žádný vliv na hospodářskou soutěž, protože na trhu existuje dostatečně široká nabídka stejných či zastupitelných výrobků konkurenčních dodavatelů, kteří působí na trhu síranu kobaltnatého.

Hospodářské výhody spojení

Podle § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Z předložených výhod úřad posoudil jako nejvýznamnější z hlediska podpory technického a ekonomického rozvoje a přínosu pro spotřebitele následující výhody:

- V důsledku přechodu podniku společnosti HMZ na společnost OSRAM dojde k přemístění výroby polotovarů pro výrobu zdrojů světla z různých závodů především z USA a Německa do Bruntálu. Závod OSRAM Bruntál bude sloužit jako centrální výrobní základna pro výrobu a další zpracování wolframového prášku a výrobu žárovkových spirál.
  V důsledku snížených výrobních nákladů bude možno spotřebitelům nabídnout výrobek stejně vysoké kvality za nižší cenu.

- Tímto spojením dojde k zavedení nového výrobního programu, kterým bude zachován současný stav zaměstnanců a dále bude v průběhu následujících 5 let tento stav navýšen o 450 nových pracovních míst.

- Kladné druhotné ekonomické efekty v celém přilehlém regionu spojené s investicemi, které holdingová společnost OSRAM hodlá použít pro celkový rozvoj podniku.

Po posouzení hospodářských výhod spojení ve vazbě k míře narušení hospodářské soutěže, projevující se na tuzemském trhu v důsledku spojení, dospěl úřad k závěru, že výhody spojení převáží újmu, která narušením hospodářské soutěže může vzniknout. Na trhu síranu kobaltnatého obecně působí silná konkurence, která vytváří tlak na vyšší efektivnost podnikání např. i cestou spojování soutěžitelů.

Spojením podniků nedojde k navýšení tržního podílu tohoto subjektu na relevantním trhu, úřad konstatuje, že další soutěžitelé působící na daném trhu jsou schopni účinně konkurovat spojenému subjektu. Úřad vzal rovněž v úvahu, že předložené výhody spojení z dlouhodobého hlediska přinesou prospěch i spotřebiteli.

Ve smyslu § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření. Zástupce účastníka řízení tohoto práva vyjádřit se k předmětu řízení a k výsledkům řízení využil.

Úřad v souladu s § 11 odst. 1 písm. j) zákona zveřejnil v Obchodním věstníku č. 1/2001 ze dne 3.1.2001 oznámení o podání návrhu na zahájení správního řízení ve věci udělení povolení ke spojení podniků s tím, že případné připomínky je možné zaslat úřadu do 8 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení. K uveřejněnému oznámení neobdržel úřad ve stanovené lhůtě žádnou připomínku.

Na základě všech shora uvedených skutečností a po posouzení dopadů spojení na tuzemský trh úřad rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku:

Podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů ode dne doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – II. výkonného odboru. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luděk Svoboda
pověřený řízením II. výkonného odboru

Toto rozhodnutí obdrží:

JUDr. Jaroslav Sodomka, advokát
AK Sodomka Souček, Jindra Mokrý & partneři
U Prašné brány 3
110 00 Praha 1